

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjaavk

Praha 13. února 2023
Čj. MO 104842/2023-8694
Sp. zn. SpMO 10710/2023-8694

Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 61/2006 Sb.

Ministerstvo obrany obdrželo dne 28. ledna 2023 Vaši žádost o poskytnutí informace týkající se „našich vojáků v Afghánistánu, kdy se podíleli na operaci NATO v období od roku 2001 do doby jejich odchodu“.

1)

Kolik vojáků se v Afghánistánu v uvedeném období vystřídalo?

Nejprve je nutno uvést na pravou míru časové vymezení působení sil a prostředků rezortu MO, když ve své žádosti uvádíte působení českých vojáků od roku 2001, avšak k zapojení ČR do koaličního působení v Afghánistánu došlo teprve v květnu 2002, k ukončení nasazení sil a prostředků rezortu MO na území Afghánistánu pak došlo v polovině srpna 2021 provedením evakuace příslušníků zastupitelského úřadu. Celkem bylo v letech 2002–2021 nasazeno na území Afghánistánu 11 675 vojáků.

2)

Kolik činily personální výdaje za jejich pobyt v uvedeném období?

Výdaje na příplatek za službu v zahraničí podle ustanovení § 68b zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (do 30. června 2015 podle ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech), činily 8 200 174 688,88 Kč.

3)

Kolik činily celkové náklady ČR za vojenskou přítomnost v Afghánistánu v uvedeném období?

Celková výše nákladů hrazených ze státního rozpočtu ČR v souvislosti s nasazením sil a prostředků rezortu MO v Afghánistánu v rozmezí let 2002–2021 činila 20 274 259 786,58 Kč, přičemž tato částka zahrnuje náklady na provoz jednotek a úkolových uskupení, náklady na příplatek za službu v zahraničí, jak uvedeno v předchozí odpovědi, a náklady na akvizice související s nákupem materiálu ve prospěch působení našich jednotek v Afghánistánu.

4)

Kolik proběhlo vojenských operací, kterých se účastnili vojáci ČR?

K Vašemu dotazu uvádíme nejprve obecně, že se de facto jednalo pouze o dvě samostatné operace, které probíhaly na území Afghánistánu od roku 2001, a to o působení Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil (International Security Assistance Force – ISAF) pod velením NATO na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1386 ze dne 20. prosince 2001 a dále o protiteroristickou koalici Trvalá svoboda (Operation Enduring Freedom – OEF) vedenou USA na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1373 ze dne 28. září 2001 v reakci na teroristické útoky z 11. září 2001. Do mise ISAF, které se vojáci ČR primárně účastnili, přispívalo svojí účastí téměř 40 zemí a jejími hlavními úkoly byly podpora afghánské vlády při obnově země prostřednictvím provinčních rekonstrukčních týmů (Provincial Reconstruction Teams – PRT),

zajišťování bezpečného prostředí, výcvik Afghánské národní armády (Afghan National Army – ANA) a Afghánské národní policie (Afghan National Police – ANP), pomoc afghánské vládě při realizaci Programu rozpuštění ilegálních ozbrojených skupin (Disbandment of Illegal Armed Groups – DIAG), poskytování podpory mezinárodním vládním a nevládním organizacím při humanitárních operacích, vytváření podmínek pro návrat uprchlíků, podíl na zajišťování bezpečnosti afghánských rozvojových zón (Afghan Development Zones – ADZ) v jižních provinciích a podpora afghánských bezpečnostních složek v boji proti obchodu s drogami. Ke dni 1. ledna 2015 byla mise ISAF ukončena a na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2189 z prosince 2014 byla jako navazující zahájena Mise Resolute Support (RSM), která byla též pod vedením NATO, měla primárně nevojvácký charakter a její podstatou bylo poskytování výcviku, poradenství a asistence na národní institucionální úrovni, na úrovni armádního sboru a v případě speciálních sil i na nižší úrovni tak, aby afghánské bezpečnostní instituce a Afghánské národní obranné a bezpečnostní síly (ANDSF) byly schopny plnohodnotně zajišťovat národní bezpečnost.

Pokud jde o konkrétnější časové, prostorové a účelové vymezení působení vojáků ČR na území Afghánistánu, pak se v průběhu let 2002–2021, kromě působení jednotlivců ve velitelských strukturách regionálních velitelství (Regional Commands – RC) ISAF sever, jih, východ, západ a střed) a národní zpravodajské buňky, jednalo o následující jednotky:

Jednotka	Termín nasazení	Místo nasazení
POLNÍ NEMOCNICE zdravotnické zabezpečení pro příslušníky ISAF a poskytování humanitární pomoci místním obyvatelům	2002–2003	Kábul
EOD TEAM provádění pyrotechnického průzkumu, likvidace nevybuchlé munice a nástražných výbušných systémů	2004–2007	Kábul
METEO meteorologická služba pro provoz letiště		
601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL provádění speciálního průzkumu a operací k eliminaci aktivit nepřítele	2004	Bagram Čerikat Dželalabad Tora Bora
LEAD NATION řízení a zabezpečení veškeré činnosti letiště Kábul	2006–2007	Kábul
PROVINČNÍ REKONSTRUKČNÍ TÝM (Provincial Reconstruction Team – PRT) ochrana, doprovody a bezpečnost letiště Fayzabad a monitorování v prostoru odpovědnosti	2005–2007	Fayzabad
SKUPINA PRO SPECIÁLNÍ OPERACE (SOG) posílení britské jednotky v provincii HELMAND a zajištění vnitřní bezpečnosti, výcvik jednotek ANA, provádění společných patrol	2007–2008	Helmand
POLNÍ NEMOCNICE, CBRN UNIT (chemická jednotka plnící v rámci ISAF vedoucí roli v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení), METEO, AIR OMLT (Operační styčný a poradní tým – Operational Monitoring and Liaison Team pro vzdušné síly afghánských ozbrojených sil)	2007–2008	Kábul
STRAŽNÍ ROTA	2008–2009	Uruzgan

vnitřní ochrana a obrana nizozemské základny DEH RAWOD a zajištění prostoru pro přistávání vrtulníků		
PRT zajištění bezpečnosti civilních expertů vyslaných z ČR k obnově a rozvoji infrastruktury	2008–2013	Logar
JEDNOTKA CHEMICKÉ A BIOLOGICKÉ OCHRANY (CBRN) + METEO poskytování CBRN průzkumu, odběry vzorků, jejich transport a vyhodnocování, očista osob a dekontaminace techniky, meteorologické zabezpečení letiště	2008–2013	Kábul
601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL provádění speciálního průzkumu a operací k eliminaci aktivit nepřítele	2008–2009	Kandahár
VRTULNÍKOVÁ JEDNOTKA logistické zabezpečení ISAF v oblasti přepravních kapacit na teritoriu Regionálního velitelství východ, podpora nasazených jednotek rychlé reakce a evakuace raněných a nemocných vojáků NATO a ANA (Afghánská národní armáda)	2009–2011	Paktika
AMT / AAT (Air Mentoring Team / Air Advisory Team) výcvik leteckého a pozemního personálu afghánských vzdušných sil na vrtulnících Mi-35 a Mi-17	2010–2019	Kábul
NSE (National Support Element) velení, řízení a zabezpečení logistické podpory všech jednotek AČR na území Afghánistánu	2010–2021	Kábul
OMLT provádění systematického školení štábu a pěších jednotek ANA, asistence při plánování operací a poradenství při taktických činnostech	2010–2013	Wardak
PCHT (polní chirurgický tým) zdravotnické zabezpečení v mnohonárodním zdravotnickém zařízení NATO	2011–2017 2020–2021	Kábul
601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL provádění speciálního průzkumu a výcvik provinční zásahové jednotky	2011–2012	Nangarhar
VÝCVIKOVÁ JEDNOTKA VOJENSKÉ POLICIE výcvik příslušníků ANP (Afghánská národní policie)	2011–2013	Wardak
MAT (Military Advisory Team) výcvik a poradenství	2013	Wardak Logar
STRÁŽNÍ ROTA ochrana prostoru letiště Bagram a eliminace nepřátelských aktivit proti základně BAF (Bagram Airfield)	2013–2020	Bagram
601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL provádění speciálního průzkumu a výcvik provinční zásahové jednotky	2014	Kábul
JEDNOTKA PODPORY A VLIVU (jPaV) Výcvik, podpora a poradenství	2018–2021	Shindand Logar
jednotka ochrany GA (Guardian Angels) ochrana příslušníků TAAC-A (Tasks Of Training,	2019–2020	Kábul

Advising and Assisting) při výkonu mentorovací činnosti ve prospěch ANDSF		
JEDNOTKA KAMBA ochrana osob a majetku Zastupitelského úřadu ČR	2010–2021	Kábul
Pozorovatelé UNAMA (United Nations Assistance Mission Afghanistan)	2008–2018	celé území Afghánistánu

Pokud se Vám však jedná o informaci o zcela konkrétním operačním nasazení, tzn. kolika jednotlivých patrol, výjezdů, transportů, protiteroristických operací, výcvikových a jiných, jak ze shora uvedeného patrně, tak zejména nebojových aktivit, se vojáci ČR v průběhu svého nasazení v letech 2002–2021 zúčastnili, pak žádnou takovou statistikou rezort MO nedisponuje.

5) – 7)

Kolik usmrtili nepřátel. Celkem z toho civilistů? Došlo při operacích našich vojáků v Afghánistánu k úmrtí osob mladších osmnácti let. Pokud ano, kdy a kolika i dle pohlaví. Kolik nepřátelských osob při operacích našich vojáků utrpělo zranění. Kolik z toho byli civilisté a kolik nepřátelských bojovníků.

Protože až na výjimky vojáci ČR v rámci svého nasazení na území Afghánistánu v letech 2002–2021 nevedli ofenzivní bojové operace a k použití síly podle pravidel nasazení a zejména s ohledem na nezbytnou aplikaci práva na nutnou obranu ve smyslu Ženevských úmluv a ustanovení § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dříve § 13 zákona č. 140/1961 Sb.) docházelo pouze v případě napadení, jehož součástí mohla být i nemířená krycí palba, povolání letecké či dělostřelecké podpory ze strany spojenců a jiné podobné masivnější formy užití síly, je naprosto nereálné vést jakoukoli skutečnosti odpovídající statistiku o mrtvých a raněných, jejichž smrt či zranění by bylo způsobeno ze strany českých vojáků. Rezort MO žádnou komplexní statistikou mrtvých a raněných osob nedisponuje.

8) a 9)

Kolik našich vojáků z misí v Afghánistánu pobírá výsluhový příspěvek? Kolik činily celkové náklady na výsluhu v roce 2022 u vojáků z misí v Afghánistánu?

K těmto dotazům je předně nutno konstatovat, že působení vojáka v zahraniční operaci v Afghánistánu nemá žádný dopad na vznik jeho nároku na výsluhový příspěvek podle ustanovení § 132 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. a), h) a i) nebo podle § 19 odst. 1 písm. a), b), c), e), g) až l), n) a o) zákona o vojácích z povolání, má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho služební poměr trval alespoň po dobu 15 let. Základní výše výsluhového příspěvku činí za 15 let služby 5 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu. Tato výše se zvyšuje za šestnáctý a každý další ukončený rok služby o 6,2 %, za dvacátý první a každý další ukončený rok služby o 2,5 % a za dvacátý sedmý a každý další ukončený rok služby o 1 % průměrného měsíčního hrubého služebního platu.

Účast vojáka na zahraniční operaci pak má vliv pouze při výpočtu výše jeho výsluhového příspěvku, kdy doba výkonu služby v zahraničních operacích, ve kterých je voják vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace, se hodnotí dvojnásobně a v ostatních zahraničních operacích se hodnotí jedenapůlnásobně.

V evidenci vyplacených dávek, resp. v evidenci osob, jež pobírají výsluhový příspěvek (více než 15 000 osob), není zaznamenáno, zda při výpočtu dávky došlo k zvýšenému hodnocení doby služby a zda se tak stalo v souvislosti se službou v Afghánistánu. Ministerstvo tedy nedisponuje Vámi požadovanými údaji.

10)

Kolik byl průměrný náklad na vojáka v Afghánistánu na hodinu služby v rámci misí v Afghánistánu?

Takovou evidenci rezort MO nevede a takovým údajem nedisponuje.